

บทที่ 4

โครงสร้างและความหมายของคำเรียกข้าว

บทนี้เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนคำเรียกข้าวและโครงสร้างคำเรียกข้าวที่พบในภาษาไทยคนมาเลย์ พม่า ม้ง และไทย พร้อมทั้งบรรยายความหมายโดยทั่วไปของคำเรียกข้าว จากกรณีข้อมูล ผู้วิจัยพบคำจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับข้าว จึงทำให้ต้องตัดสินใจว่าคำใดเป็นคำเรียกข้าวที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของการวิจัย และคำใดไม่ใช่คำเรียกข้าว ทั้งนี้จะนำเสนอในหัวข้อที่ 4.1 หลังจากพิจารณาแล้วว่าคำใดเป็นคำเรียกข้าว ผู้วิจัยจะระบุความหมายของแต่ละคำในหัวข้อที่ 4.2 ซึ่งพบว่าคำเรียกข้าวของแต่ละภาษา บางคำมีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยว บางคำมีโครงสร้างเป็นคำประสม ดังแสดงไว้ในหัวข้อที่ 4.3

4.1 การคัดแยกคำเรียกข้าวออกจากคำศัพท์เกี่ยวกับข้าว

ในงานเขียนด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่ามีการใช้คำว่า “คำศัพท์เกี่ยวกับข้าว” (rice terminology) เพื่อหมายถึงคำศัพท์ทุกหมวดที่มีความสัมพันธ์กับข้าว ทั้งคำนาม คำกริยา หรือคำกริยา คำศัพท์เหล่านี้ครอบคลุมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับข้าว ตั้งแต่วิธีการหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าว แปรรูปข้าว และปรุงข้าวให้สุก ไปจนถึงส่วนต่างๆของต้นข้าว ลักษณะดินที่ใช้ปลูกข้าว หรือศัตรูพืชของข้าว เป็นต้น ดังนั้นคำว่า “คำศัพท์เกี่ยวกับข้าว” จึงเป็นคลังศัพท์ขนาดใหญ่อันประกอบขึ้นด้วยคำศัพท์จำนวนมาก ซึ่งรวมถึงคำเรียกข้าว (rice term) ในความหมายที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยนี้ด้วย

คำเรียกข้าวในการวิจัยนี้มีความหมายที่แคบกว่าคำศัพท์เกี่ยวกับข้าว ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ไม่พบว่ามีการใช้คำว่า “คำเรียกข้าว” อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดคำจำกัดความของคำเรียกข้าว (ตามขอบเขตของการวิจัยในหัวข้อ 1.4) เพื่อตัดข้อมูลที่ไม่ใช่คำเรียกข้าวออกไปจากการวิเคราะห์ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจำกัดความคำเรียกข้าว คือ เกณฑ์ด้านความหมายของศัพท์ และเกณฑ์ด้านรูปลักษณะของข้าว คำเรียกข้าวต้องเป็นคำนามที่มีความหมายเป็นเอกภาพ ไม่ได้อยู่ในรูปของนามวลี และเป็นหน่วยศัพท์ที่ไม่ใช่คำเรียกชื่อพันธุ์ข้าวหรือลักษณะทางสายพันธุ์ของข้าว แต่เป็นหน่วยศัพท์ที่ใช้อ้างอิงถึงข้าวในรูปลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ข้าวในรูปลักษณะที่เป็นต้นพืช หมายถึง ต้นพืชโดยรวมทั้งลำต้น ไม่แยกเป็นส่วนๆ เช่น “ใบข้าว” “รากข้าว” ไม่ถือว่าเป็นคำเรียกข้าว
- 2) ข้าวในรูปลักษณะที่เป็นเมล็ดพืช ทั้งเมล็ดที่ยังมีเปลือกแข็งหุ้ม และเมล็ดที่เอาเปลือกแข็งออกแล้ว

- 3) ข้าวในรูปลักษณะที่เป็นอาหาร ซึ่งนำเมล็ดพืชของข้าวที่เอาเปลือกแข็งออกแล้วมาปรุงจนสุก ในกรณีของข้าวที่ปรุงเป็นอาหารนี้จะต้องหมายถึงข้าวที่คนในวัฒนธรรมหนึ่งใช้กินเป็นอาหารหลักตามปกติในชีวิตประจำวันเท่านั้น ไม่ใช่อาหารว่าง เป็นรูปแบบอาหารที่สามารถใช้กินกันเป็นการทั่วไปได้ ไม่ใช่รูปแบบที่กินในวาระเฉพาะหรือโอกาสพิเศษ นอกจากนั้นจะต้องเป็นข้าวที่ไม่ได้ใส่อาหารอื่นเพิ่มเติมลงไป จะต้องเป็นข้าวปรุงสุกเปล่าๆ โดยอาจปรุงสุกด้วยของเหลวชนิดใดก็ได้ เช่น น้ำ กะทิ น้ำมัน เป็นต้น หรือปรุงสุกพร้อมเครื่องปรุงรสปรุงกลิ่นบางชนิดก็ได้ เช่น เกลือ ขมิ้น เป็นต้น และปรุงสุกด้วยวิธีการใดก็ได้ เช่น หุง ต้ม นึ่ง หลาม เป็นต้น

จากคำจำกัดความของคำเรียกข้าวในข้างต้น ทำให้สามารถคัดแยกคำที่ไม่ใช่คำเรียกข้าว ออกจากการวิเคราะห์ได้ ในที่นี้ขอยกตัวอย่างคำที่ไม่ใช่คำเรียกข้าวที่คัดออกไปไว้พอสังเขป เพื่อเปรียบเทียบกับคำที่เป็นคำเรียกข้าว ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจขอบเขตความหมายของคำเรียกข้าวในการวิจัยนี้ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากผู้บอกภาษา มีหลายคำที่ไม่ใช่คำเรียกข้าว อันเกิดจากการสร้างคำในรูปของนามวลีโดยผู้บอกภาษา เช่น เมื่อผู้วิจัยถามผู้บอกภาษามาเลยว่า “Padi ada kah bunga?” <ต้นข้าว มีดอกหรือไม่> ผู้บอกภาษาทั้งสามคนตอบว่า “Ada.” <มี> ผู้วิจัยจึงถามผู้บอกภาษาคนหนึ่งต่อว่า “Padi yang ada bunga memanggil apa?” <ต้นข้าวที่มีดอกเรียกว่าอะไร> ผู้บอกภาษาคนนั้นก็ตอบว่า “Padi ada bunga.” <ต้นข้าวมีดอก> ซึ่งมีลักษณะเป็นนามวลี มิใช่คำนามที่มีความหมายเป็นเอกภาพ ต้องคัดออกจากรายการคำเรียกข้าวภาษามาเลย “Padi ada bunga.” จึงไม่ถือเป็นคำเรียกข้าวในภาษามาเลยเพราะไม่มีความหมายเป็นเอกภาพ

นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บอกภาษาหลายคนพยายามให้คำศัพท์เกี่ยวกับข้าวแต่ไม่ใช่คำเรียกข้าว ด้วยเหตุที่หลังจากผู้วิจัยได้คำเรียกข้าวจากการสอบถามโดยให้ผู้บอกภาษาดูรูปข้าวและข้าวของจริงแล้ว ผู้วิจัยก็ได้สอบถามคำเรียกข้าวเพิ่มเติมจากคำเรียกข้าวที่ได้ เช่น เมื่อผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาพาดูข้าวที่หุงสุกแล้ว ผู้บอกภาษาก็ให้คำว่า ๐๐๕: /thəmiŋ/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> ผู้วิจัยจึงถามต่อว่า <มี /thəmiŋ/ อะไรบ้าง> ผู้บอกภาษาแต่ละคนก็ให้คำศัพท์ที่สร้างจากคำว่า ๐๐๕: /thəmiŋ/ มาจำนวนหนึ่ง อย่างเช่น คำว่า ๐๐๕: ๐ /thəmiŋ pwe/ ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้ว พบว่าคำนี้หมายความว่า <งานข้าว/ ส้ารับข้าว> คำนี้จึงไม่ใช่คำเรียกข้าว หรือจากข้อมูลของผู้บอกภาษามั้ง เมื่อผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาดูข้าวที่เป็นต้นพืชแล้ว ผู้บอกภาษาก็ให้คำว่า “nplej” /mble/ ผู้วิจัยจึงถามต่อว่า <มี /mble/ อะไรบ้าง> ผู้บอกภาษาทั้งหลายก็ให้คำศัพท์มาจำนวนหนึ่ง เช่น hlais nplej /lai mble/ <ปลูกข้าว>, xua nplej /sua mble/ <รำข้าว>, yub npej /ju mble/ <ต้นกล้าข้าว> สองคำแรกไม่ถือว่าเป็นคำเรียกข้าวแต่เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับข้าว ในขณะที่คำหลังเป็นคำเรียกข้าวที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยนี้ เพราะหมายถึงข้าวที่เป็นต้นพืชทั้งลำ

ต้นทว่าอยู่ในช่วงวัยที่ยังไม่โตเต็มที่ หรือตัวอย่างจากข้อมูลผู้พูดภาษาไทย ซึ่งพบคำว่า “ข้าวขาวคาแห้ง” ที่เป็นชื่อพันธุ์ข้าว จึงต้องคัดค้านี้ออกเช่นกัน ดังนี้เป็นต้น

ในกรณีของข้าวที่เป็นต้นพีชหรือเมล็ดพีช ผู้วิจัยสามารถพิจารณาได้ไม่ยากว่าคำใดเป็นคำเรียกข้าวและคำใดไม่ใช่คำเรียกข้าว ทว่าในกรณีของข้าวที่อยู่ในรูปลักษณะของอาหารนั้นจะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนด้วยเกณฑ์เรื่องการกินเป็นอาหารหลัก ซึ่งหมายถึง “ข้าวที่ใช้กินกันเป็นอาหารหลักในมื้ออาหารปกติ เช้า เย็น ไม่ได้ใช้กินเป็นอาหารว่าง อาหารหวาน หรือขนม จะต้องเป็นข้าวในรูปแบบที่กินทั่วไปในแต่ละวัฒนธรรมใช้กินประจำวัน หรือเป็นข้าวในรูปแบบที่ใช้กินทดแทนรูปแบบประจำได้ แต่จะต้องไม่ใช่ข้าวที่ทำกินกันในวาระโอกาสพิเศษเฉพาะกิจ กล่าวคือต้องเป็นข้าวในรูปแบบที่หากินได้ทั่วไป และคนในวัฒนธรรมนั้นๆ นิยมกินกันเป็นอาหารหลักได้” จากคำจำกัดความในข้างต้น ทำให้คำเรียกข้าวที่เป็นอาหารมีจำนวนมากขึ้นน้อยต่างกันไปตามแต่ละวัฒนธรรม ขึ้นอยู่กับการกินเป็นอาหารหลักของผู้พูดภาษานั้นๆ ข้าวในรูปแบบเดียวกันอาจใช้กินเป็นอาหารหลักในวัฒนธรรมหนึ่ง แต่ไม่ได้ใช้กินเป็นอาหารหลักในอีกวัฒนธรรมหนึ่งก็ได้ ตัวอย่างที่เด่นชัดที่สุด คือ กรณีของข้าวที่ปรุงสุกโดยมีน้ำพอกเหมาะ กับข้าวที่ปรุงสุกโดยมีน้ำมาก (“ข้าวสวย” กับ “ข้าวต้ม” ในภาษาไทย) และกรณีของข้าวที่สุกแล้วเหนียว กับข้าวที่สุกแล้วไม่เหนียว (“ข้าวเหนียว” กับ “ข้าวสวย” ในภาษาไทย) บางวัฒนธรรมไม่กิน “ข้าวต้ม” บางวัฒนธรรมไม่กิน “ข้าวเหนียว” หรือถ้ากินก็กินเป็นอาหารหวาน แต่บางวัฒนธรรมก็กินข้าวที่สุกแล้วทั้งสามรูปแบบเป็นอาหารหลัก

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาทุกคนทุกภาษาคูข้าวที่ปรุงสุกแล้วในสามรูปแบบ คือ ข้าวเจ้าหุงสุก ข้าวเจ้าต้มสุก และข้าวเหนียวหนึ่งสุก ซึ่งผู้บอกภาษาในแต่ละภาษาได้ให้คำศัพท์เรียกข้าวในทั้งสามรูปแบบมาดังนี้ ภาษาเวียดนาม com /kx:m1/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> cháo /ca:u1/ <ข้าวเจ้าต้มสุก> xôi /so:i1/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> ภาษามาลายี nasi /na:si:/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> bubur /bubu:r/ <ข้าวเจ้าต้มสุก> nasi pulut /na:si: pulút/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> ภาษามอญ thəmī /thəmi1/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> shā1 pju? /shā1 pju?/ <ข้าวเจ้าต้มสุก> kwə? ŋi1 /kwə? ŋi1/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> ภาษาม้ง mov /mɔ1/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> kua /kuə1/ <ข้าวเจ้าต้มสุก> mov npləum /mɔ1 mbləu1/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> ภาษาไทย ข้าวสวย /khâaw sūay/ <ข้าวเจ้าหุงสุก> ข้าวต้ม /khâaw tòm/ <ข้าวเจ้าต้มสุก> ข้าวเหนียว /khâaw nīaw/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา พบว่าในภาษาเวียดนาม ม้ง และไทย ข้าวเหนียวหนึ่งสุกใช้เป็นอาหารหลักได้ ในขณะที่ภาษามาลายี และภาษามอญไม่ใช่อาหารหลัก เนื่องจากเมื่อสอบถามผู้บอกภาษาทุกคนทุกภาษาคำถามเดียวกันว่า <ปกติ คน (เวียดนาม/มลายี/ม้ง/ไทย) กินข้าวเจ้าหุงสุก หรือ ข้าวเจ้าต้มสุก หรือ ข้าวเหนียวหนึ่งสุก?> ผู้พูดภาษาทุกคนทุกภาษาตอบว่า <ข้าวเจ้าหุงสุก (/kx:m1/, /na:si:/, /thəmi1/, /mɔ1/, /khâaw sūay/)> แสดงว่าข้าวที่เป็นอาหารในรูปแบบข้าวเจ้าหุงสุกเป็นอาหารหลักในกลุ่มผู้พูดภาษาทุกภาษาแน่นอน

อย่างไรก็ตามข้าวเจ้าต้มสุก และข้าวเหนียวหนึ่งสุกก็น่าจะใช้กินเป็นอาหารหลักได้ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงถามต่อไปว่า <แล้วคน (เวียดนาม มาเลย์ พม่า ม้ง ไทย) กิน ข้าวเจ้าต้มสุก หรือไม่?> หรือ <ข้าวเจ้าต้มสุก ใช้กินแทน ข้าวเจ้าหุงสุก ได้หรือไม่?> ซึ่งผู้บอกภาษาเวียดนาม มาเลย์ ม้ง ไทย ตอบว่า <คนเวียดนาม /มาเลย์ /ม้ง /ไทย กิน ข้าวเจ้าต้มสุก (/ca:uʔ/, /bubú:r/, /kuəʔ liʔ/, /khâaw tôm/) และใช้กินแทน ข้าวเจ้าหุงสุก (/kr:mʔ/, /na:si:/, /moʔ/, /khâaw sǔay/) ได้> คำว่า <ข้าวเจ้าต้มสุก> (/ca:uʔ/, /bubú:r/, /kuəʔ liʔ/, /khâaw tôm/) ในภาษาเวียดนาม มาเลย์ ม้ง ไทย จึงเป็นอาหารหลัก จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวของทั้ง 4 ภาษา ในขณะที่ผู้บอกภาษาพม่าตอบว่า <คนพม่าไม่กิน ข้าวเจ้าต้มสุก (ဆန်ပြုတ် /shān pjuʔ/)> คำว่า <ข้าวเจ้าต้มสุก> (/shān pjuʔ/) ในภาษาพม่าจึงไม่ใช่อาหารหลัก ไม่จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาพม่า หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ถามต่อไปว่า <แล้วคน (เวียดนาม /มาเลย์ /พม่า /ม้ง /ไทย) กิน ข้าวเหนียวหนึ่งสุก หรือไม่?> หรือ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก ใช้กินแทน ข้าวเจ้าหุงสุก ได้หรือไม่?> ซึ่งผู้บอกภาษาเวียดนาม ม้ง ไทย ตอบว่า <ปกติ คนเวียดนาม /ม้ง /ไทย กิน ข้าวเหนียวหนึ่งสุก (/so:iʔ/, /moʔ mblauʔ/, /khâaw nǎaw/) และใช้กินแทน ข้าวเจ้าหุงสุก (/kr:mʔ/, /na:si:/, /moʔ/, /khâaw sǔay/) ได้> คำว่า <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> (/so:iʔ/, /moʔ mblauʔ/, /khâaw nǎaw/) ในภาษาเวียดนาม /ม้ง /ไทย จึงเป็นอาหารหลัก จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวของทั้ง 3 ภาษา ในขณะที่ผู้บอกภาษาพม่า และมาเลย์ตอบว่า <ปกติ คนพม่า คนมาเลย์ ไม่กิน ข้าวเหนียวหนึ่งสุก (/kwəʔ nǎaw/, /na:si: pulút/) แทน ข้าวเจ้าหุงสุก (/thəmʔ/, /na:si:/) ถ้ากิน ก็มักกินเป็นอาหารหวานหรือขนม> คำว่า <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> (/kwəʔ nǎaw/, /na:si: pulút/) ในภาษาพม่า และภาษามาเลย์ จึงไม่ใช่อาหารหลัก ไม่จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาพม่า และภาษามาเลย์

แม้ข้าวเหนียวหนึ่งสุกในภาษาเวียดนาม /ม้ง /ไทย (/so:iʔ/, /moʔ mblauʔ/, /khâaw nǎaw/) จะเป็นอาหารหลักและจัดเป็นคำเรียกข้าว แต่ในทั้งสามภาษาก็มีข้าวเหนียวรูปแบบที่ใช้กินเป็นอาหารหวานหรือขนมด้วยเช่นกัน เช่น มีผู้บอกภาษาเวียดนามคนหนึ่ง ให้ข้อมูลคำว่า xôi และ xôi gáy ซึ่งเมื่อสอบถามแล้ว ผู้บอกภาษานั้นให้ข้อมูลว่า “Ăn xôi là bữa cơm được.” <กิน xôi เป็นมื้ออาหารได้> แต่ “Ăn xôi gáy là bánh.” <กิน xôi gáy เป็นขนม> เพราะฉะนั้น คำว่า xôi /so:iʔ/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุก> จึงเป็นอาหารหลัก จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาเวียดนาม แต่คำว่า xôi gáy /so:iʔ gəj/ <ข้าวเหนียวหนึ่งสุกหวานๆ> ไม่ใช่อาหารหลัก ไม่จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาเวียดนาม ภาษาม้งและภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน คือ มีรูปศัพท์ที่อ้างอิงถึงข้าวเหนียวหนึ่งสุกธรรมดา ใช้เป็นอาหารหลัก จัดเป็นคำเรียกข้าว (/so:iʔ/, /moʔ mblauʔ/, /khâaw nǎaw/) และมีรูปศัพท์ข้าวเหนียวหนึ่งสุกไม่ธรรมดา เช่น “mov nplaum nceb” <ข้าวเหนียวคั่วหนึ่งสุก ผสมถั่ว> และ “ข้าวเหนียวถั่วดำ” <ข้าวเหนียวหนึ่งสุกด้วยกะทิ ใส่ถั่วดำ ราดน้ำกะทิ ผสมน้ำตาล> ซึ่งเป็นอาหารว่าง ไม่จัดเป็นคำเรียกข้าว ลักษณะของภาษาเวียดนาม ม้ง ไทย ที่พบการกินข้าวเหนียวเป็นทั้งอาหารหลักและอาหารว่าง พร้อมทั้งมีรูปศัพท์เรียกข้าวเหนียวทั้งที่เป็นอาหารหลัก (เป็นคำเรียกข้าว) และไม่เป็นอาหารหลัก (ไม่เป็นคำเรียกข้าว) นั้น ไม่พบในภาษาพม่า

และภาษามาเลย์ เนื่องจากผู้บอกภาษาทั้งสองภาษาต่างให้ข้อมูลว่า <ปกติ คนพม่า /คนมาเลย์ ไม่กินข้าวเหนียวหนึ่งสุก เป็นอาหารหลัก แต่กินเป็นขนม> รูปศัพท์เรียกข้าวเหนียวในภาษาพม่าและภาษามาเลย์จึงใช้เรียกเพียงอาหารว่าง และไม่ใช้คำเรียกข้าว เพราะฉะนั้นรูปศัพท์เรียกข้าวเหนียวหนึ่งสุกจะไม่ปรากฏในรายการคำเรียกข้าวภาษาพม่าและภาษามาเลย์ แต่รูปศัพท์เรียกข้าวเหนียวหนึ่งสุกเฉพาะที่เป็นอาหารหลักจะปรากฏอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาพม่า ภาษาม้ง และภาษาไทย

กล่าวโดยสรุปตามเกณฑ์การกินเป็นอาหารหลัก ในเรื่องของรูปศัพท์ที่ใช้เรียกข้าวเจ้าหุงสุก ข้าวเจ้าต้มสุก และข้าวเหนียวหนึ่งสุก รูปศัพท์ที่หมายถึงข้าวเจ้าหุงสุก (/kr:m1/, /na:si:/, /thəm1/, /mɔ1/, /khâaw sūay/) จัดเป็นคำเรียกข้าว อยู่ในรายการคำเรียกข้าวของทุกภาษา เนื่องจากผู้พูดทุกภาษากินข้าวรูปแบบนี้เป็นอาหารหลัก รูปศัพท์ที่หมายถึงข้าวเจ้าต้มสุก (/ca:u1/, /bubú:r/, /kuət li/, /khâaw tòm/) จัดเป็นคำเรียกข้าวในภาษาเวียดนาม มาเลย์ ม้ง ไทย แต่รูปศัพท์ที่หมายถึงข้าวเจ้าต้มสุก (ອຮຸ້ງປຸງ /shā1 pju?) ไม่ใช่คำเรียกข้าวในภาษาพม่า เนื่องจากตามปกติผู้พูดภาษาถิ่นภาษาแรกกินข้าวรูปแบบนี้เป็นอาหารหลัก แต่ผู้พูดภาษาพม่าไม่กิน และรูปศัพท์ที่หมายถึงข้าวเหนียวหนึ่งสุก (/so:i1/, /mɔ1 mblau/, /khâaw n̄aw/) จัดเป็นคำเรียกข้าวในภาษาเวียดนาม ม้ง ไทย แต่รูปศัพท์ที่หมายถึงข้าวเหนียวหนึ่งสุก (/kw? ɲi1/, /na:si: pulút/) ไม่ใช่คำเรียกข้าวในภาษาพม่าและภาษามาเลย์ เนื่องจากตามปกติผู้พูดสามภาษาแรกกินข้าวรูปแบบนี้เป็นอาหารหลัก แต่ผู้พูดสองภาษาหลังไม่กิน

การใช้เกณฑ์เรื่องการกินเป็นอาหารหลักกับกรณีของข้าวที่เป็นอาหารตามขอบเขตของการวิจัยที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถคัดเลือกคำศัพท์ที่ใช้เรียกข้าวปรุงสุกแล้วบางคำเข้ามาไว้ในรายการคำเรียกข้าวของแต่ละภาษาได้อย่างเหมาะสม ในที่นี้ขอยกตัวอย่างอีกสักสองสามตัวอย่าง จากภาษาเวียดนาม ไทย และมาเลย์ ในภาษาเวียดนามพบศัพท์คำว่า “côm” /ko:m1/ <ข้าวปรุงสุก ทำจากเมล็ดข้าวอ่อนสีเขียว> ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับข้าวเฒ่าในภาษาไทย ศัพท์คำนี้ไม่จัดเป็นคำเรียกข้าว เพราะเมื่อพิจารณาด้วยเกณฑ์เรื่องการกินเป็นอาหารหลักแล้ว ผู้บอกภาษาเวียดนามให้ข้อมูลว่า “..... người Việt Nam gọi là bánh côm.” <..... คนเวียดนาม เรียกว่าขนม côm. > คำว่า “côm” /ko:m1/ จึงไม่ใช่อาหารหลัก และไม่จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาเวียดนาม เช่นเดียวกับคำว่า “ข้าวเฒ่า” ในภาษาไทย นอกจากนั้นยังพบศัพท์คำว่า “com lam” /kr:m1 la:m1/ <ข้าวเหนียวปรุงสุกด้วยวิธีหาลมโดยใช้น้ำเปล่า> ซึ่งมีลักษณะคล้าย “ข้าวหลาม” /khâaw läam/ <ข้าวเหนียวปรุงสุกด้วยวิธีหาลมโดยใช้น้ำกะทิ> ในภาษาไทย เมื่อสอบถามผู้บอกภาษาด้วยหลักเกณฑ์เรื่องการกินเป็นอาหารหลัก พบว่า “com lam” จัดเป็นอาหารหลัก อยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาเวียดนาม ในขณะที่ “ข้าวหลาม” ไม่ใช่อาหารหลัก ไม่อยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาไทย เนื่องจากผู้บอกภาษาเวียดนามให้ข้อมูลว่า “..... com lam ăn với gà với trứng được như com.” <..... com lam กินกับไก่ กับไข่ ได้ เหมือนกับ com (ข้าวสวย).> “com lam” จึงใช้เป็นอาหารหลักได้ จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าว ทว่าผู้บอกภาษาไทยให้ข้อมูลว่า

“ข้าวหลามเป็นของกินเล่น.” “ข้าวหลาม” จึงไม่ใช่อาหารหลัก ไม่จัดอยู่ในรายการคำเรียกข้าว ใน ส่วนของภาษามาเลย์ พบคำว่า “nasi lemak” <ข้าวเจ้าหุงสุกโดยใช้กะทิ> เมื่อพิจารณาตาม หลักเกณฑ์เรื่องอาหารการกินเป็นอาหารหลัก คำนี้จัดเป็นอาหารหลัก อยู่ในรายการคำเรียกข้าว ภาษามาเลย์ เนื่องจากผู้บอกภาษามาเลย์ให้ข้อมูลว่า “Nasi lemak masak dari beras dan santan. Orang Melayu makan pada waktu pagi.” <nasi lemak ปรุงสุก จาก ข้าวสาร และ กะทิ. คน มาเลย์ นิยม กิน ตอนเช้า> ในทำนองเดียวกับภาษาพม่าที่พบคำว่า ဘုရားစား /?u? thəmɪŋ/ <ข้าวเจ้าหุงสุกโดยใช้กะทิ> ซึ่งจัดเป็นอาหารหลัก อยู่ในรายการคำเรียกข้าวภาษาพม่า นอกจากนั้น ในภาษามาเลย์ ยังได้พบคำว่า “nasi goreng” <ข้าวเจ้าหุงสุกด้วยน้ำ แล้วเอาไปผัด> ซึ่งก็ถือว่าเป็น คำเรียกข้าวตามเกณฑ์การกินเป็นอาหารหลัก เนื่องจากพบศัพท์คำนี้ในข้อมูลของผู้บอกภาษามาเลย์ ทุกคน แสดงว่า “nasi goreng” เป็นรูปแบบของข้าวที่คนมาเลย์ใช้กินทั่วไป และผู้บอกภาษาต่าง ให้ข้อมูลว่า <คนมาเลย์กิน “nasi goreng” เช่น “nasi goreng ayam” (ข้าวผัด แล้วใส่ไก่) หรือ “nasi goreng cina” (ข้าวผัดแบบจีน) เป็นต้น> แสดงว่า “nasi goreng” เป็นอาหารหลักอย่าง หนึ่งของคนมาเลย์ และนอกจากนั้น “nasi goreng” ในวัฒนธรรมมาเลย์มักจะปรุงโดยการนำข้าว เจ้าหุงสุกไปผัดกับน้ำมันและเครื่องปรุงบางชนิด โดยไม่ใส่อาหารอื่นเพิ่มเติมลงไปขณะผัด หลังจากผัดเสร็จแล้วจึงนำอาหารอื่นมาใส่ลงไปทีหลัง เช่น “nasi goreng ayam” <ข้าวเจ้าหุงสุก นำไปผัด แล้วใส่ไก่ทอดทีหลัง> ด้วยเหตุนี้ คำว่า “nasi goreng” จึงจัดเป็นคำเรียกข้าวในภาษา มาเลย์ ซึ่งในที่นี้จะเลือกเฉพาะ “nasi goreng” ไว้ในรายการคำเรียกข้าวภาษามาเลย์ แต่ตัด “nasi goreng ayam” ฯลฯ ออก เพราะถือว่าเป็นชนิดปลีกย่อยที่มีความหลากหลายตามที่เบอร์ลิน (Berlin, 1992) ได้กล่าวไว้

สำหรับเรื่องการพิจารณาคำเรียกข้าวโดยดูจากเอกภาพทางความหมายนั้น คำที่มี ความหมายเป็นเอกภาพอาจจะอยู่ในรูปของคำเดี่ยวหรือคำประสมก็ได้ ในกรณีของคำประสม จะต้องเป็นคำที่ใช้เป็นปกติในภาษา คือ เป็นคำที่ได้จากการให้ข้อมูลตรงกันของผู้บอกภาษาแต่ละ ภาษาย่างน้อยสองในสามคน ซึ่งอนุมานได้ว่าเป็นคำที่ผู้พูดภาษาส่วนใหญ่ใช้ร่วมกันอย่าง สม่่าเสมอ ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย ผู้บอกภาษาทั้งสามคนให้คำว่า “ข้าวเปล่า” ซึ่งมีรูปศัพท์เป็นคำ ประสมอันประกอบขึ้นด้วยจากสองหน่วยอย่างเด่นชัด รวมกันเป็นหนึ่งเดียว เกิดเป็นมโนทัศน์ใหม่ ที่มีความหมายถึงสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างที่คล้ายกันในภาษาอื่นก็มี เช่น ในภาษามาเลย์ ผู้บอกภาษาทั้งสาม คน ให้คำว่า “anak padi” ซึ่งมีรูปศัพท์เป็นคำประสมอย่างเด่นชัดอันประกอบขึ้นด้วยสองหน่วย คือ “anak” กับ “padi” คำว่า “anak” หมายความว่า <เด็ก, ตัวอ่อนของสัตว์, ต้นอ่อนของพืช> คำว่า “padi” หมายความว่า <ข้าวที่เป็นพืช> เมื่อรวมคำว่า “anak” เข้ากับ “padi” เป็น “anak padi” เพราะฉะนั้นคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษาต่างๆ จะต้องมีความหมายเป็นเอกภาพโดย ตัดสินจากการให้ข้อมูลคำศัพท์ที่ตรงกันจากผู้บอกภาษาทั้งสามคนในแต่ละภาษา และการอธิบาย ความหมายของคำศัพท์ ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ข้าวเปล่า” ในภาษาไทย และคำว่า “anak padi” ในภาษา

มาเลยจึงเป็นคำที่มีเอกภาพ จัดเป็นคำเรียกข้าว เนื่องจากผู้บอกภาษาทั้งสามคนของแต่ละภาษาให้ข้อมูลคำศัพท์คำนี้ตรงกัน และเป็นคำที่ผู้บอกภาษาใช้เป็นปกติ แตกต่างจากกรณีของ “padi ada bunga” ในภาษามาเลย์ที่กล่าวไว้ในข้างต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นนามวลีที่ผู้บอกภาษาสร้างขึ้น และมีผู้บอกภาษาเพียงหนึ่งคนเท่านั้นที่ให้คำนี้ จึงไม่จัด “padi ada bunga” เป็นคำเรียกข้าว ในการกล่าวถึงคำเรียกข้าวที่รูปศัพท์มีโครงสร้างประกอบขึ้นด้วยหน่วยทางความหมายมากกว่าสองหน่วย เช่นนี้ ผู้วิจัยรวมเรียกรูปศัพท์เหล่านี้ว่า “คำประสม” เปรียบต่างกับ “คำเดี่ยว” ที่มีเพียงหน่วยเดียว

เมื่อพิจารณาโดยรัดกุมตามขอบเขตของการวิจัยแล้ว จึงสามารถคัดคำศัพท์ที่อยู่นอกขอบเขตการวิจัยออกไปได้ และเลือกคำศัพท์ที่ถือว่าเป็นคำเรียกข้าวภายใต้ขอบเขตการวิจัยเข้ามาไว้ในรายการคำเรียกข้าวแต่ละภาษาได้ ดังแสดงในหัวข้อ 4.2 ต่อไป

4.2 รายการคำเรียกข้าว

เมื่อคัดแยกคำเรียกข้าวในแต่ละภาษาออกจากคำศัพท์อื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้นใน 4.1 แล้ว พบว่าแต่ละภาษามีจำนวนคำเรียกข้าวไม่เท่ากัน ทว่ามีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณยี่สิบคำ ซึ่งภาษาที่มีจำนวนคำศัพท์มากที่สุด คือ ภาษาเวียดนาม พบจำนวน 27 คำ รองลงมา คือ ภาษาไทย (21 คำ) ภาษามาเลย์ (20 คำ) ภาษาพม่า (19 คำ) และน้อยที่สุดคือภาษาม้ง พบจำนวน 17 คำ รายการคำเรียกข้าวของภาษาเวียดนาม มาเลย์ พม่า ม้ง และไทยที่จะแสดงต่อไปนี้มีรูปแบบการนำเสนอ คือ บรรทัดแรก สดมภ์ที่ 1 เขียนคำศัพท์ด้วยตัวเขียนตามระบบการเขียนของแต่ละภาษา (วน. คือเวียดนาม มล. คือมาเลย์ พม. คือพม่า มง. คือม้ง ทย. คือไทย) พร้อมทั้งให้หมายเลขคำศัพท์ไว้ตามแต่ละภาษาเพื่อสะดวกในการอ้างอิง กล่าวคือ เมื่อปรากฏคำเรียกข้าวของภาษาใดๆ โดยไม่มีการบรรยายความหมาย จะอ้างอิงด้วยการใส่ (หมายเลขคำศัพท์, เลขหน้า) สดมภ์ที่ 2 ถ่ายถอดเสียงคำศัพท์ด้วยสัทอักษรใน // สดมภ์ที่ 3 บรรยายความหมาย คำศัพท์เป็นภาษาไทยใน < > บรรทัดที่สอง สดมภ์ที่ 2 ให้ความหมายคำศัพท์ทีละหน่วย (ยกเว้นภาษาม้ง และภาษาไทยไม่มี)

4.2.1 รายการคำเรียกข้าวภาษาเวียดนาม

ในภาษาเวียดนาม พบคำเรียกข้าวจำนวน คำ 27 คำ ดังนี้

วน.1 lúa	/luə1/	<ข้าวที่เป็นพืช>
	ข้าวพืช	
วน.2 lúa con gáy/luə1 kw:n ga:ɿ1/		<ข้าวที่เป็นต้นพืช โตเต็มที่ รวงยังไม่สุก>
	ข้าว ลูก สาว	
วน.3 lúa rồ	/luə1 ro:ʔ1/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช โตเต็มที่ รวงสุก>
	ข้าว ลูก	
วน.4 cây lúa	/kɿɿ1 luə1/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช>

	ต้น ข้าว	
วน.5 mạ	/ma?j/ กล้าข้าว	<ข้าวที่เป็นต้นพีชอ่อนยังไม่โตเต็มที่>
วน.6 thóc	/tho:kp1/ ข้าวเปลือก	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก>
วน.7 thóc giồng	/tho:kp1 zo:ŋm1/ ข้าวเปลือก ออกหน่อ	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก ไร่ปลูกได้>
วน.8 thóc lép	/tho:kp1 le:p1/ ข้าวเปลือก ลีบ	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก เมล็ดลีบ>
วน.9 gạo	/gəu?j/ ข้าวสาร	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว>
วน.10 gạo giã	/gəu?j za:ʔj/ ข้าว ซ่อม	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ซ่อมมือ>
วน.11 gạo xay	/gəu?j sai?j/ ข้าว สี	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว สี ขัด ขาว>
วน.12 gạo lứt	/gəu?j lu:t1/ ข้าว น้ำตาล	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่ยังมีเปลือกอ่อน>
วน.13 gạo trắng	/gəu?j caŋ1/ ข้าว ขาว	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งและเปลือกอ่อนออกแล้ว ขาว>
วน.14 gạo nát	/gəu?j na:t1/ ข้าว ฟาด	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพีช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่เมล็ดหัก>
วน.15 cơm	/kɔ:m1/ ข้าวสุก	<ข้าวที่เป็นอาหาร ปรุงสุก>
วน.16 cơm không	/kɔ:m1 kho:ŋm1/ ข้าว ไม่มีอะไร	<ข้าวเจ้าหุงสุก เปล่าๆ ไม่ได้ใส่อะไร>
วน.17 cơm trắng	/kɔ:m1 caŋ1/ ข้าว ขาว	<ข้าวเจ้าหุงสุก สีขาว>
วน.18 cơm hót	/kɔ:m1 hɔ:t1/ ข้าว ตัด	<ข้าวเจ้าหุงสุก ปากหม้อ>
วน.19 cơm cháy	/kɔ:m1 ca:i1/ ข้าว ก้นสาด	<ข้าวเจ้าหุงสุก ไหม้ ๆ ติดก้นหม้อ>
วน.20 cơm sốt	/kɔ:m1 so:t1/ ข้าว ไข่ตัวร้อน	<ข้าวเจ้าหุงสุก เสร็จใหม่ๆ ร้อนๆ>
วน.21 cơm nguội	/kɔ:m1 ŋuəi?j? ข้าว เย็น	<ข้าวเจ้าหุงสุก เย็นซืด>
วน.22 cơm lam	/kɔ:m1 la:m/ ข้าว ตะกร้า	<ข้าวเจ้าหุงสุก ด้วยวิธีหลามในกระบอกไม้ไผ่>

วณ.23 cháo	/ca:uʔ/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวต้มสุก>
	ข้าวต้ม	
วณ.24 cháo đặc	/ca:uʔ dɑʔk/	<ข้าวต้มสุกข้นๆ>
	ข้าวต้ม เหน็ง	
วณ.25 cháo trắng	/ca:uʔ caŋʔ/	<ข้าวต้มสุก ขาวๆ>
	ข้าวต้ม ขาว	
วณ.26 cháo hoa	/ca:uʔ hwa:ʔ/	<ข้าวต้มสุก ไม้ใส่อะไรเลย>
	ข้าวต้ม ดอกไม้	
วณ.27 xôi	/so:iʔ/	<ข้าวเหนียวนึ่งสุก>
	ข้าวเหนียวสุก	

4.2.2 รายการคำเรียกข้าวภาษามาลายู

ในภาษามาลายู พบคำเรียกข้าวจำนวน 20 คำ ดังนี้

มล.1 padi	/pa:di:/	<ข้าวที่เป็นพืช>
	ข้าวพืช	
มล.2 benih padi	/benih pa:di:/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก>
	เมล็ด ข้าว	
มล.3 padi hampa	/pa:di: hampá:/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก เมล็ดลีบ>
	ข้าว แบน	
มล.4 padi bernas	/pa:di: bərnás/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก ปลูกได้>
	ข้าว งอกงาม	
มล.5 anak padi	/ʔanáʔ pa:di:/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชอ่อนยังไม่โตเต็มที่>
	ลูก/ตีก ข้าว	
มล.6 pokok padi	/pokóʔ pa:di:/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชโตเต็มที่>
	ต้นไม้ ข้าว	
มล.7 padi muda	/pa:di: mudá:/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชโตเต็มที่ มีรวงอ่อน>
	ข้าว อ่อน	
มล.8 padi masak	/pa:di: masáʔ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชโตเต็มที่ มีรวงแก่>
	ข้าว สุก	
มล.9 beras	/bərás/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว>
	ข้าวสาร	
มล.10 beras patah	/bərás patáh/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่เมล็ดหัก>
	ข้าว แตก	
มล.11 beras puteh	/bərás putéh/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว สีขาว>
	ข้าว ขาว	
มล.12 beras bangsal	/bərás baŋsal/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่ยังมีเศษเปลือก>

	ข้าว	เพ็งพัก	
มล.13	beras merah/bəras mərah/		<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ข้าวกล้อง>
	ข้าว	สีน้ำตาล	
มล.14	nasi /na:si:/		<ข้าวที่เป็นอาหาร ปรุงสุก>
	ข้าวสุก		
มล.15	nasi puteh/na:si: putéh/		<ข้าวเจ้าหุงสุก ธรรมดา สีขาว ไม่ใสอะไร>
	ข้าว	ขาว	
มล.16	nasi goreng/na:si: go:reŋ/		<ข้าวเจ้าหุงสุกด้วยน้ำ แล้วเอาไปผัด>
	ข้าว	ทอด/ผัด	
มล.17	nasi lemak/na:si: ləməŋ/		<ข้าวเจ้าหุงสุกด้วยกะทิ>
	ข้าว	ไขมัน	
มล.18	nasi kunyit/na:si: kunjít/		<ข้าวเจ้าหุงสุก ใสขมิ้น>
	ข้าว	ขมิ้น	
มล.19	nasi himpit/na:si: himpít/		<ข้าวเจ้าหนึ่งห่อด้วยแผ่นพลาสติก>
	ข้าว	อัด	
มล.20	bubur /bubú:r/		<ข้าวต้ม>
	ข้าวต้ม		

4.2.3 รายการคำเรียกข้าวภาษาพม่า

ในภาษาพม่า พบคำเรียกข้าวจำนวน 19 คำ ดังนี้

พม.1	ဝပ်း	/zəba:ŋ/	<ข้าวที่เป็นพืช>
	ข้าวพืช		
พม.2	ဝပ်းပိတ်	/zəba:ŋ piŋ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชโตเต็มที่>
	ข้าว	ต้นไม้	
พม.3	ဝပ်းဝေ	/zəba:ŋ zəi/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก>
	ข้าว	เมล็ด	
พม.4	ဝပ်းရုံ	/zəba:ŋ nuŋ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชอ่อน ยังไม่โตเต็มที่>
	ข้าว	อ่อน	
พม.5	ဆန်	/shāŋ/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว>
	ข้าวสาร		
พม.6	ဆန်လုံး	/shāŋ lō:ŋ/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ธรรมดา>
	ข้าว	ลูก	
พม.7	ဆန်ကွဲ	/shāŋ kwe:ŋ/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว หัก>
	ข้าว	แตก	
พม.8	ဆန်ကွဲကြမ်း	/shāŋ kwe:ŋ cāŋ/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว หักเวลาสี>
	ข้าว	แตก ทขาย	

พม.9 ဆန်ကွဲနု /shāŋ kwe:ŋ nu/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว หัก เมล็ดเล็ก>
ข้าว แดก อ่อน	
พม.10 ဆန်ဖြူ /shāŋ phju:/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ชนิดขาว>
ข้าว ขาว	
พม.11 ဆန်လုံးညို /shāŋ lō:ŋ jo:/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ข้าวกล้อง>
ข้าว ลูก คล้า	
พม.12 ဆန်လုံးဝါး /shāŋ lō:ŋ ti:/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว สี ขัด>
ข้าว ลูก ตี	
พม.13 ထမင်း /thəmíŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุก>
ข้าวสุก	
พม.14 ထမင်းရိုးရိုး /thəmíŋ jo:ŋ jo:ŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุก ธรรมดา ไม่ใส่อะไร>
ข้าว ปกติ	
พม.15 အုန်ထမင်း /ʔuŋ thəmíŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุกด้วยกะทิ>
กะทิ ข้าว	
พม.16 ထမင်းပူ /thəmíŋ pu:/	<ข้าวหุงสุก ร้อน>
ข้าว ร้อน	
พม.17 ထမင်းချစ် /thəmíŋ chāŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุก เย็น>
ข้าว เย็น	
พม.18 ထမင်းချိုး /thəmíŋ cho:ŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุก ไหม้ติดกันหม้อ>
ข้าว หัก	
พม.19 ထမင်းဥပေါင် /thəmíŋ ʔu phāŋ/	<ข้าวเจ้าหุงสุก ดีสุด ปากหม้อ>

4.2.4 รายการคำเรียกข้าวภาษาม้ง

ในภาษาม้ง พบคำเรียกข้าวจำนวน 17 คำ ดังนี้

มง.1 nplej /mbleʔ/	<ข้าวที่เป็นพืช>
มง.2 yub nplej /ju mbleʔ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืชอ่อนยังไม่โตเต็มที่>
มง.3 ntoo nplej /ndō mbleʔ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช โตเต็มที่>
มง.4 nplej noob /mbleʔ nō/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก เป็นเมล็ด>
มง.5 nplej njab /mbleʔ nca/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออกพร้อม>
มง.6 nplej teg /mbleʔ te/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก ยังติดอยู่กับรวง>
มง.7 nplej ntshib /mbleʔ ntshil/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก เหลือเก็บไว้>
มง.8 ntxab /ntsa/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว>
มง.9 ntxab lawb /ntsa lau/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว สีขาว>
มง.10 ntxab lag /ntsa la/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว สีน้ำตาล>
มง.11 ntxab mog /ntsa mo/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่ยังมีเศษเปลือก>

มจ.12 mov	/mɔʔ/	<ข้าวหุงสุก>
มจ.13 mov txua	/mɔʔ t̪suəʔ/	<ข้าวหุงสุก ไม่เหนียว>
มจ.14 mov nplaum	/mɔʔ mblauŋ/	<ข้าวหนึ่งสุก เหนียว>
มจ.15 mov kua	/mɔʔ kuəʔ/	<ข้าวต้มสุก มีน้ำมาก>
มจ.16 kua ntxhais	/kuəʔ ntshaj/	<ข้าวต้มสุก มีน้ำมาก มีเมล็ดข้าวน้อย, น้ำข้าว>
มจ.17 kua lis	/kuəʔ li/	<ข้าวต้มสุก มีน้ำมาก มีเมล็ดข้าวมาก>

4.2.5 รายการคำเรียกข้าวภาษาไทย

ในภาษาไทย พบคำเรียกข้าว 21 คำ ดังนี้

ทข.1 ข้าว	/khâaw/	<ข้าวทุกอย่าง>
ทข.2 ต้นข้าว	/tôn khâaw/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช>
ทข.3 ข้าวกล้า	/khâaw klâa/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช ยังไม่โตเต็มที่ ยังไม่ออกดอก>
ทข.4 ข้าวตั้งท้อง	/khâaw tâŋ thóŋ/	<ข้าวที่เป็นต้นพืช ตอนใกล้จะออกดอก>
ทข.5 ข้าวเปลือก	/khâaw p̪hək/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก>
ทข.6 ข้าวลึบ	/khâaw liip/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก เมล็ดลึบ>
ทข.7 ข้าวสาร	/khâaw sǎan /	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว>
ทข.8 ข้าวกล้อง	/khâaw klɔŋ/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งออกแต่เหลือเปลือกอ่อนสีน้ำตาล>
ทข.9 ข้าวแดง	/khâaw deŋ/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งออกแต่เหลือเปลือกอ่อนสีแดง>
ทข.10 ข้าวขาว	/khâaw khǎaw/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งและเปลือกอ่อนออกแล้ว ขัดขาว>
ทข.11 ข้าวโรงสี	/khâaw roŋ sii/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ผ่านการสีในโรงสี>
ทข.12 ข้าวซ้อมมือ	/khâaw sɔ́m mi/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งและเปลือกอ่อนออกแล้ว แต่ออกไม่หมด>
ทข.13 ข้าวคัด	/khâaw khát/	<ข้าวที่เอาเปลือกแข็งออกแล้ว ไม่มีเมล็ดหัก>
ทข.14 ข้าวหัก	/khâaw hək/	<ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว เมล็ดหัก>
ทข.15 ข้าวสุก	/khâaw sùk/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเจ้าหุงสุก>
ทข.16 ข้าวสวย	/khâaw sǔay/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเจ้าหุงสุก ไม่เหนียว>
ทข.17 ข้าวเปล่า	/khâaw plǎaw/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเจ้าหุงสุก ธรรมดา ไม่ใส่อะไร>
ทข.18 ข้าวปากหม้อ	/khâaw pàak mɔ́w/	<ข้าวที่เป็นอาหาร หุงสุก ปากหม้อ>
ทข.19 ข้าวก้นหม้อ	/khâaw kôn mɔ́w/	<ข้าวที่เป็นอาหาร หุงสุก ใหม่ๆ ดิดก้นหม้อ>
ทข.20 ข้าวต้ม	/khâaw tôm/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวต้ม>
ทข.21 ข้าวเหนียว	/khâaw nǎw/	<ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเหนียวหนึ่งสุก>

4.3 โครงสร้างคำเรียกข้าว

จากรายการคำเรียกข้าวในแต่ละภาษา จะเห็นได้ว่าคำเรียกข้าวของทุกภาษามีรูปศัพท์ทั้งที่เป็นคำเดี่ยวและเป็นคำประสม ซึ่งเมื่อวิเคราะห์โครงสร้างคำจากรายการคำเรียกข้าวทั้งหมดแล้วพบว่าในแต่ละภาษามีคำประสมมากกว่าคำเดี่ยว และคำประสมเกิดจากการนำคำเดี่ยวที่มีอยู่ไปประสมกับคำอื่น ในที่นี้ผู้วิจัยขอแยกการนำเสนอออกเป็นสองส่วนตามลักษณะโครงสร้างคำเรียกข้าว คือ คำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยว และคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสม

4.3.1 โครงสร้างคำเดี่ยว

คำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยว พบได้ในทุกภาษา ซึ่งภาษาที่มีคำเดี่ยวมากที่สุด คือ ภาษาเวียดนาม มีถึง 7 คำ ตามด้วยภาษามาลายู มีจำนวน 4 คำ ภาษาพม่าและภาษาม้งมีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คำ และภาษาที่มีคำเดี่ยวน้อยที่สุด คือ ภาษาไทย มีเพียง 1 คำ

4.3.1.1 ภาษาเวียดนาม

ภาษาเวียดนามมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยวทั้งสิ้น 7 คำ ได้แก่ lúa, mạ, thóc, gạo, cơm, cháo, xôi

4.3.1.2 ภาษามาลายู

ภาษามาลายูมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยวทั้งสิ้น 4 คำ ได้แก่ padi, beras, nasi, bubur

4.3.1.3 ภาษาพม่า

ภาษาพม่ามีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยวทั้งสิ้น 3 คำ ได้แก่ ဝဲဝဲ /zəba:ŋ/, ဆန် /shāŋ/, ထမင်း /thəmĩŋ/

4.3.1.4 ภาษาม้ง

ภาษาม้งมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยวทั้งสิ้น 3 คำ ได้แก่ nplej, ntxab, mov

4.3.1.5 ภาษาไทย

ภาษาไทยมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำเดี่ยวเพียง 1 คำ คือ ข้าว

4.3.2 โครงสร้างคำประสม

คำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสม พบได้ในทุกภาษา ซึ่งภาษาที่มีคำประสมมากที่สุด คือ ภาษาไทย (20 คำ) และ ภาษาเวียดนาม (20 คำ) รองลงมา คือ ภาษาพม่า (16 คำ) และภาษามาลายู (16 คำ) ส่วนภาษาที่มีคำประสมน้อยที่สุด คือ ภาษาม้ง (14 คำ)

4.3.2.1 ภาษาเวียดนาม

ภาษาเวียดนามมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสมทั้งสิ้น 20 คำ โครงสร้างคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษาเวียดนาม ประกอบด้วย คำหลักซึ่งเป็นคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยว

และคำขยายซึ่งเป็นคำนามหรือคำกริยาที่บ่งบอกลักษณะปลีกย่อยของคำเรียกข้าวนั้นๆ ดังตัวอย่าง คำนามที่ขยายด้วยคำนาม เช่น *cây lúa* /kxɿ˧˥ luə˧˥/ <ข้าวที่เป็นต้นพืช> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วย คำว่า *lúa* ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่เป็นพืช> ขยายด้วยคำว่า *cây* ซึ่งเป็นคำนามบ่งบอกลักษณะว่าเป็น <ต้น...> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่เป็นต้นพืช> / <ต้นข้าว> หรือตัวอย่างคำนามที่ขยายด้วยคำกริยา เช่น *com trắng* /kx:mɿ˧˥ caŋ˧˥/ <ข้าวที่ปรุงสุก สีขาว> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วยคำว่า *com* ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่ปรุงสุก> ขยายด้วยคำว่า *trắng* ซึ่งเป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะว่า <ขาว> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่ปรุงสุก สีขาว>

	HEAD NOUN	+	MODIFIER	
<u>ตัวอย่างที่ 1</u>	Noun	+	Noun	
(ต.ย. 1)	<i>cháo</i>	+	<i>hoa</i>	= <i>cháo hoa</i>
	<ข้าวต้ม>	+	<ดอกไม้>	= <ข้าวต้มเปล่าๆ>
<u>ตัวอย่างที่ 2</u>	Noun	+	Verb	
(ต.ย. 2)	<i>com</i>	+	<i>trắng</i>	= <i>com trắng</i>
	<ข้าวสุก>	+	<ขาว>	= <ข้าวสุกขาว>

4.3.2.2 ภาษามาเลย์

ภาษามาเลย์มีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสมทั้งสิ้น 16 คำ โครงสร้างคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษามาเลย์ ประกอบด้วย คำหลักซึ่งเป็นคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยว และคำขยายซึ่งเป็นคำนามหรือคำกริยาที่บ่งบอกลักษณะปลีกย่อยของคำเรียกข้าวนั้นๆ ดังตัวอย่าง คำนามที่ขยายด้วยคำนาม เช่น *benih padi* /benih pa:di˧˥/ <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วย คำว่า *padi* ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่เป็นพืช> ขยายด้วยคำว่า *benih* ซึ่งเป็นคำนามบ่งบอกลักษณะว่าเป็น <เมล็ด> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมาย <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก> หรือตัวอย่างคำนามที่ขยายด้วยคำกริยา เช่น *beras patah* /berás patáh/ <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่เมล็ดหัก> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วยคำว่า *beras* ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว> ขยายด้วยคำว่า *patah* ซึ่งเป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะว่า <หัก> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช เอาเปลือกแข็งออกแล้ว แต่เมล็ดหัก>

	HEAD NOUN	+	MODIFIER		
ด.ย. 2	Noun	+	Noun		
	beras	+	bangsal	=	beras bangsal
	<ข้าวสาร>	+	<เพิงพัก>	=	<ข้าวสารปนเปลือก>
ด.ย. 4	Noun	+	Verb		
	beras	+	patah	=	beras patah
	<ข้าวสาร>	+	<หัก>	=	<ข้าวหัก>

4.3.2.3 ภาษาพม่า

ภาษาพม่ามีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสมทั้งสิ้น 16 คำ โครงสร้างคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษาพม่า ประกอบด้วย คำหลักซึ่งเป็นคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยว และคำขยายซึ่งเป็นคำนามหรือคำกริยาที่บ่งบอกลักษณะปลีกย่อยของคำเรียกข้าวนั้นๆ ดังตัวอย่าง คำนามที่ขยายด้วยคำนาม เช่น ၀ပီးဝိုး /zaba:n pho:n/ <ข้าวที่เป็นต้นพีชอ่อน ยังไม่โตเต็มที่> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วย คำว่า ၀ပီး ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่เป็นต้นพีช> ขยายด้วยคำว่า ဝိုး ซึ่งเป็นคำนามบ่งบอกลักษณะว่าเป็น <ต้นอ่อน> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่เป็นต้นพีชอ่อน ยังไม่โตเต็มที่> หรือตัวอย่างคำนามที่ขยายด้วยคำกริยา เช่น ထမိင်္ဂ်စိုး /thamĩŋ cho:n/ <ข้าวเจ้าหุงสุก ใหม้ติดกันหม้อ> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วยคำว่า ထမိင်္ဂ် ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวเจ้าหุงสุก ใหม้ติดกันหม้อ> ขยายด้วยคำว่า စိုး ซึ่งเป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะว่า <ใหม้> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวเจ้าหุงสุก ใหม้ติดกันหม้อ>

	MODIFIER	+	HEAD NOUN		
ด.ย. 5	Noun	+	Noun		
	အုန်	+	ထမိင်္ဂ်	=	အုန်ထမိင်္ဂ်
	/ʔũt/		/thamĩŋ/		/ʔũt thamĩŋ/
	<กะทิ>	+	<ข้าว>	=	<ข้าวเจ้าหุงสุกด้วยกะทิ>

	HEAD NOUN	+	MODIFIER		
ด.ย. 6	Noun	+	Verb		
	ထမိင်္ဂ်	+	စိုး	=	ထမိင်္ဂ်စိုး
	/thamĩŋ/		/cho:n/		/thamĩŋ cho:n/
	<ข้าวสุก>	+	<หัก>	=	<ข้าวกันหม้อ>

4.3.2.4 ภาษาม้ง

ภาษาม้งมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสม ทั้งสิ้น 14 คำ โครงสร้างคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษาม้ง ประกอบด้วย คำหลักซึ่งเป็นคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยว และคำขยายซึ่งเป็นคำนามหรือคำกริยาที่บ่งบอกลักษณะปลีกย่อยของคำเรียกข้าวนั้นๆ ดังตัวอย่าง คำนามที่ขยายด้วยคำนาม เช่น mov kua /mɔʔ kuə/ <ข้าวต้มสุก มีน้ำมาก> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วย คำว่า mov ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวต้มสุก> ขยายด้วยคำว่า kua ซึ่งเป็นคำนามบ่งบอกลักษณะว่าเป็น <น้ำ> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวต้มสุก มีน้ำมาก> หรือตัวอย่างคำนามที่ขยายด้วยคำกริยา เช่น mov nplaum /mɔʔ mblau/ <ข้าวหนึ่งสุก เหนียว> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วยคำว่า mov ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวที่เป็นอาหาร ปรุงสุก> ขยายด้วยคำว่า nplaum ซึ่งเป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะว่า <เหนียว> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวหนึ่งสุก เหนียว>

	HEAD NOUN	+	MODIFIER		
<u>ค.ย. 7</u>	Noun	+	Noun		
	nplej	+	noob	=	nplej noob
	<ข้าวที่เป็นพืช>	+	<เมล็ด>	=	<ข้าวเปลือก>
<u>ค.ย. 8</u>	Noun	+	Verb		
	mov	+	nplaum	=	mov nplaum
	<ข้าวสุก>	+	<เหนียว>	=	<ข้าวเหนียวสุก>

4.3.2.5 ภาษาไทย

ภาษาไทยมีคำเรียกข้าวที่มีโครงสร้างเป็นคำประสม ทั้งสิ้น 20 คำ โครงสร้างคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสมในภาษาไทย ประกอบด้วย คำหลักซึ่งเป็นคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยว และคำขยายซึ่งเป็นคำนามหรือคำกริยาที่บ่งบอกลักษณะปลีกย่อยของคำเรียกข้าวนั้นๆ ดังตัวอย่าง คำนามที่ขยายด้วยคำนาม เช่น ข้าวเปลือก <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วย คำว่า “ข้าว” ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวทุกอย่าง> ขยายด้วยคำว่า “เปลือก” ซึ่งเป็นคำนามบ่งบอกลักษณะว่าเป็น <มีเปลือกแข็ง> เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่เป็นเมล็ดพืช ยังไม่เอาเปลือกแข็งออก> หรือตัวอย่างคำนามที่ขยายด้วยคำกริยา เช่น ข้าวสวย <ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเจ้าหุงสุก ไม่เหนียว> มีโครงสร้างเป็นคำประสม ประกอบขึ้นด้วยคำว่า “ข้าว” ซึ่งเป็นคำนามหลักหมายความว่า <ข้าวทุกอย่าง> ขยายด้วยคำว่า “สวย” ซึ่งเป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะว่า <สวย ไม่เหนียว>

เมื่อรวมสองคำเข้าด้วยกันกลายเป็นคำประสมหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายว่า <ข้าวที่เป็นอาหาร ข้าวเจ้า หุงสุก ไม่เหนียว>

	HEAD NOUN	+	MODIFIER		
<u>ค.ย. 9</u>	Noun	+	Noun		
	ข้าว	+	เปลือก	=	ข้าวเปลือก
<u>ค.ย. 10</u>	Noun	+	Verb		
	ข้าว	+	สวย	=	ข้าวสวย

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของคำเรียกข้าวจากรายการคำเรียกข้าวในแต่ละภาษาแล้ว พบว่าคำเรียกข้าวส่วนใหญ่ในทุกภาษาจะมีรูปศัพท์เป็นคำประสมมากกว่าคำเดี่ยว คำประสมทั้งหมดเหล่านี้เป็นคำที่สร้างจากคำเดี่ยวคำใดคำหนึ่งและมีความหมายเป็นส่วนย่อยของคำเดี่ยวนั้นๆ นั่นหมายความว่าคำเรียกข้าวที่เป็นคำเดี่ยวส่วนใหญ่มีความหมายที่กว้างกว่าและครอบคลุมคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสม เพราะฉะนั้นคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสม จึงมีลำดับความหมายอยู่ภายใต้คำเดี่ยว ซึ่งเมื่อจัดลำดับความสัมพันธ์ทางความหมายแล้ว คำประสมเหล่านี้อยู่ในลำดับเฉพาะเจาะจง (specific level) ภายใต้ลำดับบอกรวม (generic level) จึงอาจเรียกคำเรียกข้าวที่เป็นคำประสม และมีความหมายเป็นส่วนย่อยของคำเรียกข้าวอื่นที่มีลำดับทางความหมายที่เหนือกว่าได้ว่า “คำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจง” (specific rice term) และเรียกคำเรียกข้าวที่มีความหมายเหนือกว่าหรือมีความหมายครอบคลุมคำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจงว่า “คำเรียกข้าวบอกรวม” (generic rice term) ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปศัพท์ที่เป็นคำเดี่ยว อย่างไรก็ตาม พบว่าในบางภาษารูปศัพท์ที่เป็นคำเดี่ยวบางคำก็อาจมีความหมายเป็นส่วนย่อยของคำเดี่ยวคำอื่นได้เช่นกัน ดังนั้นจึงต้องมีการแบ่งประเภทของคำเรียกข้าวออกเป็นคำเรียกข้าวบอกรวมและคำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจง โดยมีลักษณะตัดสินว่าคำเรียกข้าวคำใดจัดเป็นคำเรียกข้าวบอกรวม และคำเรียกข้าวคำใดจัดเป็นคำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจง ตามที่กล่าวไว้ใน 3.4.2

กล่าวโดยสรุปสำหรับบทนี้เป็นการบรรยายโครงสร้างและความหมายโดยทั่วไปของคำเรียกข้าวจากรายการคำเรียกข้าวทั้งห้าภาษา ต่อไปอีกห้าบท ผู้อ่านจะได้รับทราบถึงผลการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกข้าวแต่ละคำโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายและการจัดจำพวกแบบชาวบ้านซึ่งถือเป็นวิธีหลักที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์จะแสดงเป็นรายภาษา คือ บทที่ 5 ภาษาเวียดนาม บทที่ 6 ภาษามาลายู บทที่ 7 ภาษาพม่า บทที่ 8 ภาษาม้ง และท้ายสุดบทที่ 9 ภาษาไทย เรียงลำดับการรายงานภาษาทั้งห้าตามลำดับของรายการคำเรียกข้าวในหัวข้อ 4.2 ด้วยการยกนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรายภาษา

จะทำให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษา โดยทั้งห้าบทของห้าภาษาจะมีรูปแบบการนำเสนอเป็นแนวทางเดียวกัน คือ เริ่มต้นจากการระบุคำเรียกข้าวบอกลมวดและคำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจงตามด้วยผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายซึ่งแบ่งเป็นการวิเคราะห์คำเรียกข้าวบอกลมวดและการวิเคราะห์คำเรียกข้าวเฉพาะเจาะจง แสดงด้วยมิติแห่งความแตกต่างพร้อมอรรถลักษณะบรรยายคำศัพท์ด้วยแผนภูมิโครงสร้างต้นไม้และการแจกแจงองค์ประกอบ หลังจากนั้นจึงนำเสนอเป็นตารางแสดงการจัดจำพวกของคำเรียกข้าวทั้งหมด พร้อมประกอบคำอธิบาย แล้วสรุปผลในท้ายสุด